

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapadnim od n. i k. četa po cijeni od 8 helera
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 helera
Ivan svog područja po cijeni od 12 helera

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajevima zapadnim od n. i k. četa za poštu i otpremu 2-50
U Beogradu na dostavu u kuću 2-50
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 2-50
U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije i u inostranstvu 4-50

Oglas po cijniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 17. februara.

Istočno bojište:

Od jutros napada neprijatelj naše položaje sjevero-zapadno od Heeresstrau-a. Borbe su u jeku kod Stanislave južno od Zborova i južno od Brzezany odbile su naše predstraže jača ruska izvidnička odjeljenja.

Talijansko i jugoistočno bojište:

Nikakvi stvarni događaji.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 17. februara.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavorskog:

Na frontu Artoisa i u oblasti Somme, kao i na obalama Ancre dosegla je topnička borba znatnu jakost. Na više su mjesta odbijeni napadi engleskih izvidničkih odjeljenja, naročito jaki napad, koga su Englezi poslije bubnjarske vatre preduzeli južno od Miraumonta.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Na Aisnu su se, zapadno od Berry-a-u-Bac i u Champanji, južno od Riponta izjalovili francuski napadi. Naše su letачke eskadre uspješno i izdašno gadjale važna postrojenja i neprijateljskog fronta. U oblasti Somme odletjelo je više neprijateljskih skladišta municije u vazduh. Pucanj i potres zemlje čuo se i osjetio sve do Quentyna.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavorskog:

Kod Illuxta jugo-zapadno od Lucka kod Zborova, južno od Brzezany i jugo-zapadno od Stanislavova izjalovila su se ruska preduzeća.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Na uzvisinama su se, sjeverno od doline Oitoss, razvili od rana jutra bojevi.

Kod vojne grupe maršala pl. Mackensena i na mačedonskom frontu nije se kod slabe borbene djelatnosti položaj izmijenio.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

„Divlji zapad“ za mir.

U Sjedinjenim Državama nastala je neka vrsta panike u korist mira, to jest u korist održavanja mirnih odnosa sa evropskim središnjim vlastima. Kapitalistički istok Sjedinjenih Država, koji simpatije sa Englezima, mogao bi se još i pomiriti sa ratnim zapletom, ma da i ova vrsta Amerikanaca više voli da trguje „na veliko“ sa ratom, nego li da ga sama vodi. Ali potpuno su drugog mišljenja na zapadu, na „divljem zapadu“, na beskrajnim „prerijama“ i u gudurama Rocky Mountains-a, na „zlatnom“ zapadu, gdje vrijedni preduzimački rad i privatna inicijativa kao i smjelo spekulatstvo iz ničega radja čitave gradove, kao na primjer Seattle, obetovana zemlja svijui onih, koji hoće što da zarade, grad koji je za samo deset godina gotovo stigao i prestigao velike gradove na istoku i metropolu zapada, San Francisco. Tamo još misle kao pravi Amerikanci, kao recimo u doba pokojnog predsjednika Lincoln-a. Njegovom su se godišnjicom koristili, da po cijeloj ogromnoj američkoj republici prirede zborove za mir, da protestuju protivu mogućnoga rata, koji bi razorio sve američke ideale o neograničenoj ličnoj slobodi, kao što je pokazao primjer Engleske, koja je bila prinudjena, da protivno svojim osnovnim načelima uvede opštu vojnu obavezu. Opasni su ljudi ti ekonomski, čobani i rudarski radnici iz Nebraske, kada se riješe, da se bore za svoju egzistenciju. Oni vole svoju otadžbinu, pošto im ona dopušta veliku, — naročito na zapadu veoma veliku, — slobodu, a oni bi je po svoj prilici i odlično branili, kada bi ona bila neposredno napadnuta. Borbe za vrijeme velikog američkog građanskog rata prikazale su svijetu neki naročiti američki tip narodne vojske, koji se sa obiju strana vrlo dobro borio. No za evropske avanture, u koje bi se morali upuštati za ljubav Engleske imaju vrlo malo razumijevanja. Oni čak i ne mogu shvatiti, od kuda to, da se u opšte o takvoj mogućnosti može govoriti, jer su im potpuno tuđi i nepoznati kursevi i vrijednosti evropske politike. Neka svaki radi kako god mu je volja, samo ako njihovu postojanu ličnost niko ne dira — to je njihovo osnovno načelo. Čovjek živi po njihovom mišljenju na svijetu, samo zato da sebi učini život što ugodnijim. Državu smatraju kao neko osiguravajuće društvo za obezbjeđivanje toga napredovanj au životu. Najbolji ljudi u Americi, oni koji nisu neurašteničari, kao bankari i fabrikanti na istoku, koji bi u slučaju rata morali dati

najveći dio vojnika na bojištu, nemaju nikakvog povoda, da se zanose ratom, i to naročito ratom protiv središnjih vlasti. Tome valja dodati još činjenicu, da, na suprot stanovnicima američkog istoka, koji su u prvom redu engleskog i holandskog porijekla, zapadni Amerikanci imaju u sebi mnogo njemačke krvi, a izmiješani su i sa mnogo slovenskih i drugih elemenata iz habsburške monarhije. Prema tome ih nikakvi sentimentalni osjećaji ne mogu vezivati za englesku politiku.

Osim toga valja uzeti u obzir velike gradove na jugu u nekadanjim „pamućnim državama“, koji, kao na primjer Saint Louis, imaju skoro potpuno njemački karakter, a takvih gradova ima i dalje na sjeveru sve do Minneapolisa i Chicaga. U Chicagu najbolji građani nose njemačka imena, ma da su ova po neki put amerikanizirana. I ti gradovi neće da znaju za rat protiv Njemačke. Ma da se Amerikanac njemačkog porijekla ne slaže sa sistemom u Evropi, zbog čega je obično i prešao preko oceana, ma da je on dobar Amerikanac, koji bi dobro branio svoju otadžbinu, da je njezina egzistencija u pitanju, on u ovom slučaju i suviše dobro vidi, da borba, u koju ga sada želi uvući Engleska, nema nikakve veze sa egzistencijom njegove države i sa bezbjednošću njegove lične slobode, već da je ovdje u pitanju samo engleski prestiž, sa kojim nema nikakve veze njegov pojam o časti. Ovi se ljudi u velikim povorkama kreću kroz gradove, burno pozdravljeni od svjetine, noseći ploče sa natpisom: „Mir sa Njemačkom“. Njima se još pridružuju Irči, koji u neku ruku daju tip američkoj rasi. Jedan dio njihov osjeća se solidaran sa Engleskom, dok je velika većina njihova neprijateljski raspoložena prema Englezima, a simpatije sa Nijemcima. Ako se u opšte u toj zemlji o tako čemu može govoriti, u Americi je zagroženo jedinstvo narodne volje.

Prirodno je, da sve te pojave moraju imati i svojih posljedica na vrhovima državne uprave. Bryand, po narodnosti Irac, bori se za mir. Lansinga opet žestoko napadaju zbog njegove politike, sam Wilson se koleba, jer su mu već dvojica ministara (državnih sekretara) podnijeli ostavku. Tvrdi se, da je većina vlade protivu rata. Sve ove vijesti objavila je Reuterova agencija, pa je s toga malo vjerovatno, da su one pretjerane. U Americi dnevna politika naglo se prenosi i svakodnevni život. Prilikom svakog naročito slučaj, odmah se javljaju naročite stranke za i protiv, američka reklama već čini svoje, da povuče za sobom

ravnodušne i obaveže ih za jednu ili za drugu stranu. Najvjerovatnije je, da će, kao za vrijeme izbera, nastupiti rascjep između istoka i zapada. U romantičnim krčmama na „divljem“ zapadu „cowboy“-i u čizmama i mamuzama, u koliko nijesu Rooseveltove pristalice, prijete da će poći protivu velikih gradova na istoku i da će to biti njihov rat, jer, „do djavola“, — vele oni, — „drugog rata nećemo!“ Oni vele, da ne žele da se krvave za kapitaliste na istoku i da im je malo stalo do časti engleskih gentlemena. Nije isključeno, da će svijet doživjeti šarenu sliku unutarnjih građanskih sukoba u Americi.

O postanku Monroe-doktrine.

Poslije Wilsonove note se mnogo govorilo o t. zv. Monroe-doktrini. Ali se rijetko zna o njenom pravom postanku. Većinom se misli, da se tu radilo o suprotnosti Sjedinjenih Država prema evropskom sistemu s v j e t s k o g s a v e z a; rijetko se uviđa, da je tu tako isto umiješana i suprotnost protivu Engleske.

Neprijateljstvo između materiske i nove zemlje pričeže se otvoreno i prijavljeno kroz cio 19. vijek. Kad je Napoleon pošao protivu Rusije, rat je izbio između Engleske i Sjedinjenih Država; dokle us saveznici 1814. g. poslali bill Paris, razorili su Englezi u besmislenom bjesnilu kapiol u Washingtonu. Prije svega su se obe sile još 1820. grabile za Kubu i samo je njihova suferirajnost ostavila taj posjed još za 80 godina u rukama Španije.

Kad su Francuzi 1823. po nalogu svetoga saveza ušli u Španiju, postojala je opasnost, da će pobjeda te sisteme zahvatiti i španske kolonije u južnoj Africi. Još prije toga je Rusija polagala pravo na sjeverozapadno primorje sjeverne Amerike. Bilo je u interesu obih anglosaskih država, da tu mješavinu sprječje, te je prvi britanski ministar Canning radio na tome, da ostvari sporazumni rad obiju sila.

Ali je u glavi državnog tajnika Monroe, čuvenog John Quincy Adamsa, izbio sa svim drugi smjer, kojim je Amerika imala sa svim samostalno da se izjasni protivu svih sila Evrope. U njemu je, sinu John Adamsa borca za slobodu iz god. 1776. bila jako ugnježdjena odvratnost protivu Engleske. On o Englezima nije imao dobro mišljenje. O jednom posjetniku on je jednom rekao: „Kod ovog gentlemana zapazio sam izvjesnu nadutost, koja je Englezima svojstvena, kad sa Američanima raspravljaju politička mišljenja“. Dokle su Sjedinjena Država sa Rusijom uvijek prilično dobro stajale, bio je njihov odnos prema Engleskoj pun opravdanog podozrenja. Adams je uvidio, da je Canning htio Ameriku da upotrijebi kao sredstvo za svoju politiku, koja je propovijedala „slobodu“ španskih kolonija, ali u samoj stvari je težila za dobrotkom Kube.

Vrlo je zanimljivo pratiti kako su sva ta pitanja, u potpunom njihovom političkom značaju, raspravljana s jeseni 1823. među starim američkim državnici: Jefferson, Madison, Gallatin su učestvovali, pa i Monroe nije bio tako neznanat, kako se on sad česte predstavljaju. Između njihovih uzdržljivih i smjelih predloga Adams je držao svoju tihi i dobro smišljenu sredinu. On je odbio, da zajednički sa Engleskom podje protivu svetoga saveza, da nebi poslužio britanskoj politici, pa da poslije odnosno južno-američke nezavisnosti, koju Engleska još nikako nije priznavala, bude prevaren; on je izrično rekao: „Amerika ne smije biti čun u engleskoj ratnoj floti“.

I američki poslanik Rush, koji je u Londonu pregovarao sa Conningom, postepeno je uvidio, da Engleskoj nije odanost prema slobodi propisivala zajednički rad sa Amerikom, nego strah od jedne trgovinske krize. Dokle su pregovori u Londonu bili zastali, Adams je pristupio radu samostalno. 2. decembra je objavljena poznata izjava predsjednika Monroe. Kad je Canning o njoj saznao, odmah je početkom januara 1824. protestovao i protivio se, da na strani Amerike stupi u pregovore sa Rusijom. On je vidio, da su u Washingtonu njegove namjere prozreli, i da su mudrim, samovoljnim radom osuđene. Ali je pored svega toga morao pokazivati svoje zadovoljno raspoloženje, jer protivu Amerike nije mogao ništa preduzimati.

Monroe-doktrina je sama po sebi jedna značajna i duhovita pojava. Što je jedna država, koja nije bila tako moćna, mogla za cijelu zemlju izreći jedan zakon, kome se cio ostali svijet imao pokoriti, bio je dokaz o tome, da su već tada postojale klice jednog samostalnog imperijalizma, koje su sve više i više nikle, pa su se poslije, u prkos svima lijepim govorima, sve moćnije razvijale.

Amerika i središnje vlasti.

Kriza u američkom ministarstvu, zbog preloma sa Njemačkom.

Kb. Ženeva, 17. februara.

Turinska „Štampa“ doznaje iz Parisa: Dva su američka ministra odlučila predati ostavke, jer su odlučno protivni ratu sa Njemačkom.

Kb. Rotterdam, 17. februara

Prema vijestima iz Washingtona, došlo je u američkom kabinetu do oštrog oprjeka. Većina je ministarstva osudila Lansingovu (a prema tome i Wilsonovu Op. Ur.) politiku.

Mirovni pokret u Americi.

Kb. Ženeva, 17. februara.

„Matin“ javlja iz New-Yorka: Mirovni se pokret sve to više širi. Američki su Nijemci 12. februara održali više skupova, na kojima su pjevali njemačke pjesme. Socijalistički je gradonačelnik Minneapolisa otvoreno napao Wilsona zbog prekinuća diplomatskih odnosa sa Njemačkom i pozvao radništvo, da u slučaju rata

Podlistak.

Poljsko narodno obrazovanje.

Novoobrazovani poljski državni savjet već je u svome „pozivu Poljaci-ma“ istakao program svoje djelatnosti u bliskoj budućnosti. On u njemu između ostalog vidi u označavanju i primjeni stvarnih sredstava za privredno oživljavanje zemlje jedan vrlo važan zadatak i želi pri tome prije svega da uzme u obzir „polet njegove duševne i materijalne kulture“. U tom pogledu stoji mu široko polje na raspoloženju, koje da se obradi, vrijedi znojati.

Ako se narod Poljske u cršie posmotri, onda se istina prije svega mora utvrditi, da i Poljska kao i njegov bivši gospodar, Rus, pripada indogermanskoj narodnoj grupi Slovena, ali da se od Rusa znatno razlikuje i svojim karakterom od njega daleko odbija; jer se kod njega vidi velika živahnost duha, otmjenost u ponašanju i brzina u djelanju — sve svojstva i osobine, kojih kod Rusa nema. Pa ipak Poljak u kulturnom pogledu nije mnogo koraknuto, naročito ne ako se uzme u vid obrazovanost nižeg narodnog sloja, seoskog stanovništva i radnika. Mnogo, vrlo mnogo nedostaje opštem obrazovanju, narodnom obrazovanju, a da se ono podigne, potreban je još vrlo veliki rad, pa i novčanih sredstava.

Još se mora učiniti razlika između poljskog seljaka i poljskog industri-

skog radnika. I ako se posljednji sa evropskim u pogledu obrazovanja ne može ni približno srazmjeriti, ipak je kod njega osnovno obrazovanje znatno više, nego li kod poljskog seljaka, koji je opet obrazovaniji od seljaka srednje Rusije. Uzrok leži u tome, što su s jedne strane industrijska preduzeća Poljske težila da rade onako kao i susjedna poljsko-njemačka, te su se bar tim načinom brinula o mogućnosti obrazovanja, s druge strane što ruskim vladarskim krugovima nije bilo mnogo stalo do toga, da poljski seljak bude koliko toliko obrazovan, i ako je poljski seljak, kao i poljski industrijski radnik, ne samo veoma skromno obrazovan, nego i teži da uči i nauči.

Stoji u istini svakako, da je osnovno obrazovanje Poljske vrlo nisko razvijeno i da se, kao što je nedavno glavni guverner Bese-er nedavno rekao, „Poljak još ni u školskoj rupući ne nalazi“, prema tome da nemaju ni osnovnog školovani. Osim nekoliko njemačkih škola u velikim gradovima, koje pripadaju tamošnjim njemačkim kolonijama, a koje se po svrhu i dosadanjem uspjehu mogu ravnati sa njemačkim školama, i osim još nekih dječjih i sedmičnih škola, gradovi se u mnogome ni ukoliko ne razlikuju od sela.

Godine 1882. bilo je u Poljskoj 2237 škola na 4.500.000 duša. Dolazilo je na jednu seosku školu 1925 djece. Jedanaest godina doznije, 1893, broj naroda je porastao na 5.542.000 glava, ali

broj škola samo na 2569. Pa i vrijednost tih škola bila je skoro nikakva; jer šta se može naučiti u tako kratkom vremenu od polovine novembra do polovine marta, za koje vrijeme traje školska godina? Osim toga većina djece ne posjete 50 puta u godini školu. Ovo da se objasni potrebno je primjetiti da tome leži uzrok u trajanju poljskih radova, pri kojima djeca poljskom seljaku još od svoje rane mladosti ukazuju veliku privrednu pomoć, upravo moraju da to čine, jer poljski seljak nema druge pomoći u poljskim radovima, osim one koje mu pruža porodica.

Ne stoji bolje osnovno obrazovanje ni u gradovima. Na 114 gradova i 253 gradskih naseobina dolazilo je 1893. god. samo 351 osnovna škola. Međutim su, kao što je već pomenuto, gradovi bili pretežniji od sela što su imali sedmične i dječje škole, koje su bile dosta dobro razvijene i mogle su u mnogom pogledu jednati sa sličnim njemačkim uređenjima. Tako je na pr. bilo u Varšavi 1903./4. god. 52 zanatlijsko-sedmične škole, koje su radile samo nedjeljom prije podne, i to četiri sa četiri razreda, pet sa tri razreda, 16 sa dva razreda i 27 sa jednim razredom. Ako se na svaki razred računa po 50 djece, onda je u tih 52 razreda bilo ipak 2600 djece, i to iz radničkog staleža, koja su dobijala najnužnije obrazovanje.

Ovom niskom stanju osnovnih škola odgovara broj onih, koji znaju čitati i pisati. U god. 1897. bilo je 47 od sto stanovništva preko devet godina. Naj-

veći je broj 51 od sto, bio u varšavskoj guberniji, najmanji, 30 od sto u Radomu i Kielce. Pri tome se mora napomenuti, da se u nepismene računaju svi oni, koji ne znaju ruski ni čitati ni pisati, i ako su na svome materinjem jeziku znali i čitati i pisati; jer, tiče se ruske statistike, iz nje mi ovo crpimo, pošto drugih podataka nemamo.

Dokle ovako stoje prilike u široj masi stanovništva, dole se stanje u inteligenciji gradova i plemstva nalazi na visokom stepenu razvitka. Vlastitim školama, učenjem u inostranstvu, obrazovanjem u muzici, pozorištu, umjetnosti i znanosti, viši su se staleži takmičili u većem obrazovanju. Posljedica toga je bila, da se na svima poljima nauke steklo kapaciteta.

U takvim prilikama se nadmoćnost kulture Nijemaca, koji u Poljskoj žive vrlo jako ističe. Kao što Poljaci, u t. zv. „Poljskom Katihizmu“, jednoj brošuri, koju je nepoznati pisac izdao u 1830. god., smatraju Nijemci kao onoga, koji će ih spasti u borbi protivu ruskog elementa, tako isto oni i danas vide u Nijemcu onoga, koji će im pružiti pomoć u postizavanju i Sirenju dobrog i pravog osnovnog obrazovanja. Stanovništvo zemlje upravo žudi, da dobije naročite narodne škole. Nijemac je pomogao i pomagao i dalje. U tom pogledu je za novu kraljevinu Poljsku novi dan na pomolu. S.

Gostovanje bečkog „Raimund-Theather“-a.

(Treće veče).

U petak u veče bečki su se gosti oprostili od časnih i činovništva beogradskog garnizona, dok je sinoć davana za vojnike zasebna predstava. Nijedno veče nisu bili pjevači i plesači tako, što no riječ, „u elementu“ kao ovih dviju večeri. Gđica Frauner natjecala se s G. Guttmannom, tko će odnijeti palmu večeri, pa će ovdje muškarac — već iz kavalirštine! — morati dati prvenstvo dami, koja je u pravom smislu riječi razdragala opštinstvo.

Zaista treće večeri se sasvim ispoljila sva temperamentna i bogata nutrina gđice Frauner u koje je odlično i otmjene umjetničke žice. To je pravo pozorišno dijete, razmaženo, bijesno, pustopasno, poskobljivo, a uza to opet u ozbiljnim momentima s ostrim konturama karakterizacije i promišljenog umjetničkog kreiranja. U staro-bečkoj dirljivoj opereti L. Falla „Brüderlein fein“, koja je u cjelosti bolje izvedena nego li prvo veče, opet je ona briljirala zajedno sa svojim partnerom G. Guttmannom. Onako, kako kontrastiraju rezignirani dijelovi glazbe slikajući staračku čežnju prema umilnim i vedrim dispozicijama mladajne prve bračne noći, tako je i to dvoje umjetnika znalo u obje slike uliti toliko raznolikosti, da čovjek jedva

otkaze poslušnost i prestane radom u tvornicama municija i oružja. Prigodom Linkonove godišnjice održani su skupovi za mir po cijeloj Uniji.

Skromne engleske želje.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Berlin, 17. februara.

„Tägliche Rundschau“ priču, da će Engleska svu svoju snagu uložiti u to, da isходи odlazak jednog velikog američkog putničkog parnog broda iz Sjedinjenih Država za Englesku. Na brodu će se nalaziti kao putnici dobro plaćene kreature, koje bi, razumije se, imale predstavljati „nevine američke građane“. Samo se sobom razumije, da će ovakav parni brod biti potopljen. Jer kad bi iz budi kojeg razloga ovakav brod srećno prošao kroz blokadnu liniju, Englezi bi odmah rastrubili po cijelom svijetu, kako se Nijemci nijesu usudjivali napasti ga. To bi moglo donijeti mnogo štete. Bude li međutim ovaj brod potopljen, to bi time Njemačka pokazala, da se Amerike ne boji, i ako bi u tom slučaju morala računati na rat, koji bi Engleska htjela.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Stockholm, 17. februara.

Iz Londona posrednim putem javlja ju: Engleska se nada postići od Amerike ove pomoći:

1. Zajam od deset milijardi uz 5% kamate za podizanje kurza rublja i francima; taj bi se zajam morao dati odmah.
2. Vojsku od najmanje milijun vojaka, koji bi se već iduće jeseni dali upotrebiti na englesko-francuskom zapadnom frontu.
3. Podvostručenje američke industrijske produkcije za vojsku.

Amerika i podmorski rat.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Amsterdam, 17. februara.

Berlinski dopisnik „Associated Press“ saopštava iz New-Yorka Reuterovu vijest, da je neizbježiv rat između Njemačke i Amerike, ako Amerika ostane postojana kod svojih uslova. Njemačka vlada je izdala zapovjednicima podmornica zapovjest, da bez prethodne opomene ne uništavaju neutralne brodove, na prvom mjestu američke. Ali se ipak može dogoditi, da se američki brod torpeduje ili da američki građani stradaju na kakvom neutralnom brodu.

Njemačka ne misli, da napusti novi podmorski rat. Stručnjaci računaju, kad bi jedan milijun tona engleske brodske zapremine bio uništen, a tri milijuna tona neutralne brodske zapremine bili spriječeni u plovidbi za Englesku, Njemačka bi tim načinom mogla prinuditi Englesku da zaključenje mira uzme u ozbiljnu i željnu ocjenu. Ovaj bi se rezultat imao postići sa dvije trećine podmornica, kojih ima na raspoloženju, trećina bi se nalazila na putu za otadžbinu ili izvan nje, ili bi bile u pripravnosti, ili bi se najzad nalazile radi opravke u domaćim pristaništima.

Neograničeni podmornički rat.

Dansko brodarstvo potpuno obustavljeno.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Kopenhagen, 17. februara.

Pregovori za sporazum, koji su se vodili između organizacije danskih mornara i danskog udruženja vlasnika brodova o zahtjevanju mornara za podvostručenje „dosadanjeg ratnog doplatka, za jedan prinos u slučaju nesreće na vožnju kroz Sjeverno more, kao i za prinos na vožnju u domaćim vodama, poslije pregovora od nekoliko sati, potpuno su propali.

Posljedica je toga, da sve dotle, dok se taj spor ne riješi, ne će preuzeti svoju službu na brodovima ni jedan časnik i ni

vjeruje, da su to ona ista lica, čas prije različita. Slike je spajala finom igrom i umilnim pjevanjem gđica Fuchs u ulozu genija „Mladosti“, koji starcima dočarava san o vraćanju mladih sretnih časova...

Drugi dio t. zv. „šareni dio“ obuhvatao je čitavih 12 tačaka: muzičkih, pjevačkih, plesanih i glumačkih. Ovdje se osobito istaknuo dirigent g. Egon Neumann u kojemu smo još upoznali i odličnog pijanistu, ouverturu „Orfeja u podzemlju“, zatim potporučnik iz bečke, u ono doba jako popularne operete „Drei Mäderliaus“ kao i iz Kalmanove „Kneginje čaršaba“ dirigirao je svježe, živahno i s mnogo vlastitog sudjelovanja u karakterističnim momentima, te je ubrzo mnogo pjesaka. Na glasoviru je s mnogo svačanja pratio tenoristu g. Oskara Neruda, člana „Johan Strauss-theatra“, koji je u strogo koncertnom duhu predavao nekoliko pjesama g. Straussa, Reinhardta, Kalmana i dr., pa i iz Verdijeva „Rigoletta“. Ovdje nam je taj prijatni tenor slobodan i nesmetan igrom i prikazivanjem, mogao da zazvuči u potpunom i obilom opsegu, s čim u dužini a s milinom u visini; taj glas nema neobičnu ispadu, ali čuvara savjesno svim zahtjevima, koje od nje traže pojedine pjevačke štakve, ostavljajući najbježe utiske.

Gđica Frauner pjevala je s g. Nerudom u dvopjevu neke pjesme iz „Dreimäderliausa“ sasvim ozbiljno i diskretno, da nemalo zatim izdije na

jedan mornar; time je dansko brodarstvo potpuno obustavljeno, te su svi američki brodovi i svi brodovi određeni za Englesku, ostali bez posade. (Organizacija je danskih mornara, u kojoj su udruženi svi mornari bez razlike počevši od kupetana do zadnjih ložača i poslužitelja, jedna od najjačih i najsolidnijih organizacija na svijetu. Njihov je štrajkaški fond tako jak, da mogu bez oskudijevanja izdržati u borbi više od godinu dana. Kraj toga je duh solidarnosti među njima jedinstven. On je bio u Danskoj, mogao se o tome uvjeriti. Op. Ur.).

Držanje Kitaja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Frankfurt, 17. februara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja ljuju iz Berna: Kinesko je poslanstvo u Parizu objavilo, da vijest, koja se u Parizu raširila o prekidanju diplomatskih odnosa između Kitaja i Njemačke, nije službeno potvrđena. Kitaj je poput ostalih neutralaca protiv neograničenog podmorskog rata uložio svoj protest, on je doduše izjavio, da će u slučaju neuspjeha toga protesta biti primoran prekinuti diplomatske odnose, no do toga do sada još nije došlo.

Ograničenje izvoza američke municije.

Kb. Rotterdam, 17. februara.

Prema new-yorkškim je vijestima neograničeni podmorski rat silno utjecao na američki izvoz municije. U vremenu je od 2.—8. februara ograničen izvoz municije sa 60%. 2. i 3. februara nije iz Amerike isplivio uopšte ni jedan brod sa municijom. Na prešnu molbu Engleske i Francuske otplovili su opet prvi parni brodovi sa municijom, i to samo u vrlo malom broju. Kraj toga je povišena cijena municije i ratnom materijalu sa 60%, što će silno utjecati na finansije sporazumnih država. U Americi drže, da će se ograničenje izvoza municije iz Amerike u brzo osjetiti na evropskim bojnim poljanama. (Međutim treba imati na umu, da je veliko pitanje, hoće li i onaj mali broj brodova sa municijom, koji je isplivao 4. februara, uopšte moći stići u sporazumna pristaništa. Op. Ur.).

Bugarski predsjednik ministarstva o uspjehu podmorničke blokade.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Beč, 17. februara.

„Političkoj korespondenciji“ javljaju iz Sofije: Ministarski je predsjednik Radoslavov u krugu svojih prijatelja izjavio čvrsto uvjerenje, da će poostreni podmornički rat na svaki način i u skoroj budućnosti dovesti do završetka rata.

Potopljeni brodovi.

Kb. Kristijanija, 17. februara.

Parni je brod „Balusta“ potopljen 11. o. mj. Posada je spašena. Jedan je mornar poslije od pretrpljenih napora umro. Posada se u čamcima za spasavanje nalazila na moru 73 sati, i tek tada opažena i primljena od jednog manjeg broda.

Kb. London, 17. februara.

Potopljeni su dalje: engleski parni brodovi „Kyanite“, „Lonqear“, „Perthor“ i „Greenland“, kao i dva ribarska broda.

Plovidba između Holandije i Engleske.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Haag, 17. februara.

Dva su holandska parobrodarska udruženja upitala vladu, da li ona dozvoljava njihovim parnim brodovima put u Englesku. Vlada je to dozvolila.

Engleske fantazije.

Maršal Haig o proljetnoj ofenzivi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Rotterdam, 17. februara.

Maršal Haig je, u već ranije javljenom razgovoru, izjavio francuskom dopisniku:

Dvema stvarima, koje su ratu potrebne, poklanjaju sporazumne sile svoju pažnju: željeznica i mašinstvo. Mi smo posljednjih mjeseci sagradili iza naših linija 350 kilometara željezničke pruge. Što se municije tiče, postigli smo ono, što je najmoćnije. Mi možemo našim saveznicima dati više no što je njima potrebno, ali i mi trebamo još više topova, a naročito teških. Nije samo stalo do toga, da smo u proizvodnji ravnji s neprijateljem, nego i do toga, da svom jačinom savladamo. Novinari su pitali Haiga, da li predstoji velika ofenziva i da li Haig misli da će se njemačka linija moći probiti. General je odgovorio:

„Nije mnogo važno, da li će početak učiniti Francuz, Nijemac ili Englez. Ako neprijatelj počne, ili na sjeveru ili jugu, ili na istaknutijim zavijutcima, koji mu budu izgledali kao povoljniji, ili na ranijim bojištima, mi smo gotovi da ga dočekamo i on će platiti svoju ludost. Mi raspolazemo dobro izvršabanom vojskom i potpuno obučenom konjicom, tako da bi se poraz neprijatelja izvrgao u bijeg. Tada neprijatelj neće biti više u stanju da se ni za jedan trenutak, šta više ni za njegovog fronta, ponovo zadrži i ušanci. Vi me pitate, da li ćemo biti u stanju da probijemo njemački front? Sa svim mi ćemo to učiniti i to žestoko i temeljno. Na mnogim mjestima su iza fronta radi obrane sagradili velike željezničke mreže. Prvi napadi velike ofenzive će se možda ograničiti na pojedina mjesta i biti samo jedan nepouzdan dodir, ali ćemo mi i dalje udarati, dokle njemačku vojsku potpuno ne satremo.“

Kad je Haig upitan, da li će se sve to dogoditi ove godine, odgovorio je: „Ova će godina biti odlučujuća u tom smislu, što ćemo na bojištu potražiti odluku rata, to jest, ona će dovesti događaj, iz kog će se vidjeti da se Njemačka vojnički može tući. Može biti, da će ova odlučna godina biti i godina mira. Mi svi želimo mir i činimo sve što do nas stoji, da taj željeni ishod ostvarimo. Ali se samo apsolutnom pobjedom može do mira doći, koji će se postići silom oružja. Sporazumne sile ne treba da se varaju. Ako Njemačka ponudi mir, ona će tada već pomišljati na pripreme za buduć rat. Ako bi se mi po nesreći tome pozivu odazvali, žalosa igra će poslije tri godine ponovo otpočeti. Vojnici svojim pametnim razmišljanjem i pravilnim instinktom razumaju, da su ljudi, koji svjču krv proljevaju da pojednom održe mir. U tom pogledu ja mojim četama potpuno vjerujem. Njihova je volja — borba do kraja.“

Borbe na zapadu.

Pred borbom za odluku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Zürich, 17. februara.

U glasovima pariške štampe, koji posljednjih dana stižu ovdama, prevladava uvjerenje, da ne može biti sumnje o tome, kako će nastupanjem povoljnijeg vremena na francuskom frontu doći do odluke od najvećeg zamašaja. „Matin“ i „Petit Journal“ pišu, da velika borba sa odlukom u ovom ratu neposredno predstoji.

Francuski glasovi.

Kb. Bern, 17. februara.

„La Bataille“ napada primjedbu Lloyda Georgea, prema kojoj je Rusija pametnom štednjom svoga ljudskog materijala omo-

gučila da se održi privredni život Engleske, čime je u stanju da potpomogne savez-nike. List piše: Da li je pravo, da Francuska do kraja rata bude ona zemlja, čija se krv najjače proliva? Zar ne oslobadja, svaki Englez, koji se pošlje na front, po jednog Francuza? Kad bi tako oslobodjeni Francuzi radili, da održe život Francuskoj, zar nebi tada Engleskoj lakše bilo da potrebe svojih saveznika u novcu podmiri? Teorija Lloyda Georgea doslovno uzeta išla bi na to, da Francuska sama propada, dokle Engleska ostaje zdrava i čitava, jer se bori samo sa suvišnim snagama.

„Echo de Paris“ piše o ratu s podmornicama: Sve i da izgleda da je opasnost otklonjena, ne smijemo se uljuljkivati sigurnošću, već moramo napretnuti sve naše sile. Njemačka računa, da ratom zamori protivnika. Prema tome treba da uredimo naše mjere. (Ovo kao da je prvi put, da francuska govori o namjeri Njemačke, da ratom zamori ententu. Do sad se uvijek obratno govorilo, t. j. da ententa ratom zamori Njemačku).

Austro-Ugarska.

Oldenburški veliki knez — vlasnik c. i k. 11. pješackog puka.

Kb. Beč, 17. februara.

Njegovo je Veličanstvo car i kralj Karlo imenovao oldenburškog velikog kneza vlasnikom c. i k. 11. pješackog puka.

General-pukovnik Dankl — pukovnik tjelesne garde.

Kb. Beč, 17. februara.

Njegovo je Veličanstvo car i kralj Karlo blagovoljom izdati ovo Svoje Previšnje ručno pismo:

„Ustrajam mjesto pukovnika svih tjelesnih garda na Mome dvoru i ovu funkciju povjeravam kapetanu Moje prve arcirske tjelesne garde, general-pukovniku Viktoru Danklu.“

Baden, u februaru 1917.

Karlo m. p.“

Rusija.

Prilike na rusko-rumunjskom frontu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Berlin, 17. februara.

„Berliner Lokalanzeiger“ javlja iz Stockholma: Ruska je vlada zabranila rumunjskim bjeguncima povratku u domovinu. Njemačka je ofenziva doduše momentano zastala, no vojni stručnjaci položaj u prkos toga ne drže „osta razbistreni“. — Rumunjska štampa klikće od radosti, što je jaka zima spasla Rumunjsku od potpune propasti. S druge strane ta jaka zima čini grdnih neprilika u željezničkom prometu, koji je u južnoj Rusiji potpuno zastao. U Besarabiji je u Markovskoj guberniji nestalo uggja i drva. Na frontu se dnevno smrzava više stotina vojnika i veći gradovi trpe od oskudice ogrjevnog materijala, tako u Petrogradu grije svoje stanove samo jedna trećina bolje situiranih stanovnika.

Ruske straže prekoraciše švedsku granicu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Stockholm, 17. februara.

„National Tidende“ javlja iz Malmö-a: U posljednje su vrijeme česte ruske straže prelazile preko švedske granice. Tako su ovih dana i opet tri naoružana ruska vojnika prešla švedsku granicu. Švedske su ih vlasti odmah uapsile. U svemu je do sada internirano u švedskoj 70 ruskih vojnika, koji su prešli švedsku granicu.

Poljska kraljevina.

Prinudno regrutovanje za poljsku vojsku.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Krakov, 17. februara.

Iz Varšave javljaju: U zimnjom je gradini održan skup na poziv poljskog državnog kluba. U donijetoj se rezoluciji izjavljuje uvjerenje, da Wilsonova akcija za mir nije prožeta nepristranim namjerama da se rat skрати. Skup zahtjeva od poljskog državnog savjeta, da se što prije sazove poljska vojska, da stupi u borbu protiv Rusia, te da utvrdi djelo ponovnog vaspastavljanja poljske države, i da državni savjet kao glava poljske države riješi prinudno regrutovanje za poljsku vojsku i pozove godišta 1913.—1917.

Iz Hrvatske i Bosne.

Umro prof. Mile Petranović.

U Bjelovaru je umro um. profesor Mile Petranović u 62. godini života. Pokuojnik je u tamošnjoj gimnaziji služio neprekidno od god. 1879. do svoga umirovljenja 1913. godine. Bavio se stručnim literarnim radom te izdao više rasprava kao „O vezi i. i. i. pjevanja Homerove Ilijade“, „Neke misli o književnom preporodu hrvatskog naroda“, „Zemlja u narodnoj pjesmi“, „Život i djelovanje Ferde Rusana“, „O Gunduliću“ i t. d. Dugi niz godina uređivao je bjelovarski „Nezavisnost“. Zaslužno bijaše njegovo djelovanje na polju socijalno-gospodar-

Dr. O.

stvenom i prosvjetnom u Bjelovaru i okolici. Bio je duže vrijeme predsjednikom „Gospodarske podružnice“, pjevačkog društva „Dvojnice“ i „Čitaonice“.

Razne vijesti iz Zagreba.

— Nagle promjene vremena. 14. je ovoga mjes. nastupila u Zagrebu nagla promjena vremena. Temperatura je iznosila u sjenci 6 stepeni C. iznad nule, a na suncu i 17 stup. iznad nule. Snijeg se po ulicama počeo naglo topiti. No pred večer je opet pritisla studen, pa se snijeg i voda po pločnicima sazruše. U 7 sati na večer pokazivao je toplomjer 15 st. C. ispod nule, u 9 sati u večer opet samo 4 st. C. ispod nule, u noći 9 st. ispod nule.

— Raniji početak pozorišnih predstava. Pozorišna je uprava namijenjena, da bi prema dosadašnjem običaju za zimskih mjeseci predstave započinjale u 8 sati na večer. No uprava je izjavila, da se raniji početak predstave morao odrediti radi štednje sa svjetlošću i ogrjevom. — Iz istih će se razloga zaključiti ranije i zimski semestar zagrebačke univerze, i to već krajem prve polovine marta.

Grad i okolica.

Razviće trgovine i zanata u Beogradu u prošloj godini.

Vrlo je interesantna statistika, koja nam pruža podatke o razviću trgovine i zanata u Beogradu u prošloj godini.

Odmah po ulasku carsko i kraljevskih četa u Beogradu, otpočeo je veliki broj trgovaca i zanatlija da otvaraju svoje radnje i trgovine, ali u prvi mah mnogi vlasnici raznih radnja nijesu ni bili u Beogradu, već rasejani po unutrašnjosti. Ali postepeno dolaskom sve većeg i većeg broja izbjeglica u Beograd i slika trgovačkog i zanatlijskog života dobijala je sve redovnij izgled. Skoro svakog dana pojavljivala se po koja nova radnja, upravo u staru, čiji je vlasnik došao iz Kraljeva, Kruševca ili Kragujevca i Čačka. Svakog dana brisala se paučina iz pojedinih radnja, koje nijesu bile otvorene još od objave rata. Svako jutro Beograd je dobijao sve življu i življu sliku prometa rada, trgovine i saobraćaja. To se ali nije moglo postići odmah iz mnogih razloga, koji se pojavljuju ratom i ulaskom jedne vojske u drugu zemlju, pa ipak pored svih tih obzira u Beogradu je počeo trgovački i zanatlijski život, i to vrlo brzim tempom. Danas Beograd pruža sliku mirnodopskog trgovačkog i zanatlijskog života, ali razviće njegovo ima svoju skalu, kojom se ovaj život postepeno razvijao.

U Beogradu je prošle 1916. godine otvoreno svega 4.090 radnja trgovačkih i zanatlijskih svih vrsta.

S obzirom na raznovrsnost radnje otvoreno je prošle godine: apotekarske radnje 4, agentursko-trgovačke radnje 57, alvadžijske radnje 7, ašćijske 24, antikvarske radnje 3, abadžijske radnje 6, advokatske radnje 5, amaterska radnja 1, bakalskih radnja 219, berberske radnje 62, bravarskih radnja 41, baštovanskih radnja 5, bankarske radnje 2, brašnarskih radnja 8, buregdžijske radnje 3, babički posao 31, bioskopa 2, bozadžijskih radnja 28, bufeta 3, prodavnice bonbona 13, biljarske radnje 2, prodavnice boja 2, bazara 4, bazara turskih 2, cigljana 1, crevarskih radnja 8, cvjećarskih radnja 19, prodavnica crkvenih stvari 1, čevabdžijskih radnja 31, čurčijske radnje 4, prodavnice čumura 3, čajdzinica 15, čistača obuće 15, sjađzijskih i juvelirskih radnja 19, češlarske radnje 2, četkarske radnje 4, prodavnice čokolade 7, prodavnice čiviluka i duvandžinica 212, delikatesnih radnja 63, dundjerska radnja 1, daščarske radnje 2, drogerijske radnje 8, dimničarske radnje 3, drvarskih radnja 27, drvorezačke radnje 2, elektro-tehničkih radnja 12, farbarskih radnja 8, gvozdjarskih radnja 23, galanterijskih radnja 8, gradjevinarskih radnja 11, gostioničarskih radnja 11, graverske radnje 2, cinkografska radnja 1, hljebarske radnje 62, hotelskih radnja 53, trgovina hemijskih predmeta 1, industrijski proizduče 1, fabrika karuca i kola 1, fabrika bijelog rublja 1, fabrike kišobrana 2, fabrika kufera 1, fabrika kesa 1, fabrika šećera 1, fabrike sirčeta i konjaka 3, fabrike čokolade 2, fabrike sodne vode 2, instalaterska radnja 1, jorgandžijskih radnja 6, prodavnice jestiva po varoši 7, kovačko-kolarskih radnja 19, kolonijalnih radnja 78, krojačkih radnja 79, konfekcionih radnja 7, kafanskih radnja 278, kobasličarskih radnja 9, kožarskih radnja 9, knjigovezačkih radnja 6, knjižarskih radnja 13, kujni 99, kartonaška radnja 1, kamenorezačkih radnja 5, kolačarske radnje 72, keramičke radnje 2, kazandžijska radnja 1, komisijonarske radnje 4, kiosk 1, kalajdzijaska radnja 1, korparske radnje 2, krečarske radnje 3, kantine 2, kačarska radnja 1, trgovina kalajdzijaskog materijala 1, prodavnica dopisnih karata 9, trgovina sa preizdom koža 2, li-marske radnje 32, likerdzijaskih radnja 8, lončarske radnje 4, ljekarska 1, prodavnica leda 1, prodavnice srećaka 2, manufakturnih radnja 101, mljekarskih radnja 28, mješovitih radnja 28, muzička škola 1, mesarskih radnja 58, mehanskih radnja 5, modiskih radnja 15,

ženjačkih radnja 20, mutavdžijska radnja 1, mlinarske radnje 2, prodavnica monopolisanih artikala 1, mode salona 2, mehaničarskih radnja 6, prodavnica mezeluka 1, nadničara po varoši 2, prodavnica sobnog namještaja 6, njemačka ženska škola 1, nimbberskih radnja 44, prodavnica novina 1, prodavnica odijela 1, obućarskih radnja 151, opančarskih radnja 16, optičarske radnje 3, oštračke radnje 2, prodavnica ogledala 1, stovarišta obuća 3, piljar-skih radnja 633, pekarskih radnja 48, stovarište pića 1, poslastičarskih radnja 37, posredničkih radnja 10, potkivačkih radnja 6, pečenjarske radnje 2, pogrebna preduzeća 2, pisanih mašina radnja 1, papuđzijske radnje 3, pomodna radnja 1, preduzimačkih radnja 10, stovarište ploča 1, prodavnice proje i kolača 30, prodavnice pića 7, platnarske radnje 3, pozlatarska radnja 1, pamuklijaška radnja 1, prodavnica paprike segedinske 1, radionica vještačkih mogu 1, pivarske radnje 2, restoracije 2, prodavnica rublja 1, rakidžinice 2, stolarskih radnja 57, staklarskih radnja 19, starinarskih radnja 21, sfitičarske radnje 152, sviračkih 11, saračkih radnja 9, stoličarska radnja 1, prodavnice sijena 4, staklorezačkih radnja 10, sedlarske radnje 4, senzalska radnja 1, sitarske radnje 2, sapundžijske radnje 3, stoličarske radnje 3, prodavnice satara 2, stolarska radnja 1, prodavnice sladoleda 2, prodavnica sobnog namještaja 1, prodavnice stoke 2, strugarske radnje 3, salepđzijska radnja 1, škola njemačka 1, štamparije 3, špekulativnih radnja 54, špediterskih radnja 12, prodavnice šećerlema 17, škembarske radnje 3, šeširdžijske radnje 5, prodavnica šivačkih mašina 1, špecerajске radnje 3, talijaška 67, tehničkih radnja 5, tkacke radnje 5, terzijske radnje 3, trgovačko-posrednička radnja 1, trgovine opšte 2, tesacka radnja 1, tehnička biro-a 2, tapetarskih radnja 2, tašnerske radnje 3, prodavnice užičkih proizvoda 13, uvoznčkih radnja 6, užarske radnje 3, prodavnice uglja 2, uvoznica uglja 1, voskarskih radnja 7, vodeničarskih radnja 5, vinarских radnja 5, prodavnica voća 5, prodavnice vina i rakije 4, zidarskih radnja 20, zubnih ljekara 3, prodavnice životnih namirnica 163, prodaja živine 1.

Prema ovome prijedlogu najviše je otvoreno radnja u mjesecu avgustu, kada je otvoreno 540 radnja, pa zatim u mjesecu juna u roku, kada je otvoreno 517 radnji razne vrste, zatim u mjesecu martu 510 radnji, u junu 448, u februaru 437, u maju 412, u aprilu 302, u septembru 295, u julu 284, u novembru 129, u oktobru 116 radnje. Najmanje je otvoreno radnje u mjesecu decembru, kada je otvoreno samo 92 radnje.

Prema ovome pruža se čitaocu vrlo lijepa slika o razviju trgovine i zanata u Beogradu. Prvih mjeseca godine otvoreno je najviše radnji. Dolaskom velikog broja izbjeglih trgovaca i zanatlija, koji su se većinom vratili u prvih polovini godine, otpočela je i trgovina i zanati da se razvijaju. Već u drugoj polovini godine otvaranje radnje opadalo je stalno, dok nije u posljednjem mjesecu godine u decembru otvoreno samo 92 radnje, što jasno svjedoči, da je tada nastao redovan trgovački i zanatlijski život.

Kažnjen zbog pretjerane cijene.

Miloslav Obradović, Dečanska ul. 6., kažnjen je zbog pretjerane cijene sa 20.— kruna globe, a u koliko se ova globa ne bi mogla utjerati, sa 2 dana zatvora, što je u jednom slučaju prodao jednu cjeplanicu drva za 1 krunu i 30 helera u mjesto po dnevnoj cijeni za najskuplje 80 helera.

Gospodinu Stevi Aćimoviću, Rue des Alpes No. 4. Ženeva. Dragi Stevo! Molim te pošalji odmah ovu anonisu Milanu: Dragi Milane! Dobio sam tvoju kartu, a takođe Dragica i prijta. Možeš misliti, koliko smo se obradovali, kada smo tvoj rukopis poznali. Hvala milostivome Bogu, da ste svi zdravi. Milane, kao tvoj otac, imam da ti saopštim jednu vijest, koju ti do danas nisimo htjeli saopštavati, iz razloga, što smo računali, da će mo ti uskoro usmeno to reći moći. Jer bi ti taj udar među nam lakše snosio. Ali, pošto je vremena i suviše već proteklo, a i koj zna koliko će još proći, to ti javljam, da je naša Jelica umrla još prošle godine 20. februara, naprasno. Pored svog našeg truda i dvojice ljekara, ne možo smo je spasiti. Bog je tako htio. Ja te Milane molim, da za ljubav Dragice, tvoje mame i Čoce, koji o tebi strašno brinu, njima za ljubav a i nam svima, budi pametan! Pomisli koliko žrtava danas podnose roditelji. Bog je htio da i nju, naše anđeliće uzme. Čuvaj tvoje zdravlje, molim te, da nam zdrav kući dodješ gdje te svi želimo očekujemo. Još jednom, kao tvoj roditelj te molim, nemoj očajavati, već je godina dana, kako je Jelica umrla. Čuvaj tvoje zdravlje i život za tvoje, kojima si potreban. Javljam ti još jednu vijest, da je i naš jadni Mika umro prošlog mjeseca. Svi te pozdravljamo i ljubimo, tvoj otac Sava S. Micić, — Obrenovac. 28678-8

Traže se:

I. Društvu Crvenoga Krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji u Beogradu, Simina ul. 21, ako su u Beogradu lično, inače da pošalju tačnu adresu gdje se nalaze:

Gospodje: Milka udova Pavla Lazarevića, biv. sreskog načelnika iz Ražnja i Božana Josimović, učiteljica iz Vučitrna.

Gospoda: Tasa Denčić, gostioničar, Resavska ul. 7 iz Beograda; Josif Popović, učitelj iz Kosov. Mitrovice; Mihajlo Kijametović, učitelj iz Vučitrna; Lazar Orlović, učitelj iz Vučitrna; Vasa Orlović, učitelj iz Kosov. Mitrovice i Cvetko Stamatović, učitelj iz Vučitrna.

II. Da se javi ili pošalju tačnu adresu Ivanu Zankoviću, Simina ul. 21.

Gospodje: Dosta Vasić, učiteljica iz Mitrovice i Ilinka Panić, učiteljica iz Mitrovice.

Gospodin Gligorije Ristić, učitelj iz Prilaza.

Porodice: Jordana Božovića, učitelja iz Brnjice; Aleks. Despotovića, učitelja iz Brnjice; Mijata Božovića, učitelja iz Dubokog Potoka; Lazara Vasića, učitelja iz Kosovske Mitrovice i Save Klinića, učitelja iz Kos. Mitrovice.

III. Da se javi ili pošalje tačnu adresu g. Dr. Voj. Ž. Gjorgjeviću, opšt. ambulantu u Beogradu:

Gospodja Marija Bože Kneževića.

IV. Da se javi Nikoli Čolakoviću, učitelju, Kralja Milutina ul. br. 18. Gospodja Marija Bože Kneževića.

Otvaranje jedne njemačke škole.

1. marta o. g. imala bi se odobrenjem c. i k. vojne glavne gubernije otvoriti u Jakšićevoj ulici br. 4 jedna njemačka škola. Obuka bi imala obuhvatati 4 godišta u 3 razreda. U ovu školu mogu da budu primljena samo ona djeca, čiji roditelji nijesu austrijski, ugarski ili bosansko-hercegovački pripadnici. Jer je za ovu djecu određena njemačka škola. Prijave se primaju u vremenu od 20. do 28. o. m. j. radnih dana između 10 i 11 sati prije podne u carskom njemačkom konzulatu, Poslanička ulica br. 37. Kod prijave se ima za svako upisano dijete položiti upisnina od 3 kruna. Sve se dalje pojedinosti mogu doznati u označenom vremenu kod carskog njemačkog konzulata.

Izgubljeno.

G-djica Ida Obernhoffer 16. t. m. je izgubila poslije pozorišne predstave jednu crnu perzijsku lisiču „skunk“ (okovratnik). Moli se poštini nalazač da nadjeni predmet preda c. i k. policijskom zapovjedništvu.

Nadjeno.

15. t. m. je nadjena jedna žuta ručna kesu, u kojoj je bilo deset kupona za hljeb, i jedan mali novčanik sa 40 helera i deset para srpskog novca. Ko je ove predmete izgubio, može ih primiti u c. i k. policijskom zapovjedništvu.

Kretanje stranaca.

Izvještaj prijavnog ureda od 16. t. m. Prijavljeno 57, odjavljeno 25, preseljeno 36; u gostionicama prijavljeno 153, odjavljeno 126, ostalo u gostionicama prijavljenih stranaca 202.

Narodna privreda.

Otvaranje centrala za dezive u Turskoj.

Za regulisanje je močvarnog prometa sa inostranstvom otvorena u Carigradu po primjeru drugih ratujućih država centrala za dezive. Slobodno odašiljanje novca u neutralne države zabranjeno je od 1. februara 1917., a pravo za vršenje toga

posla ustupljeno je isključivo jednoj središnjoj komisiji, u koju su ušli: 2 činovnika ministarstva financija, po jedan predstavnik Otomanske Banke, Osmanske Narodne Kreditne Banke, Njemačke Banke, Njemačke Orientalne Banke, Bečkog Bankvereina, Solunске Banke i Ugarske Banke. Komisija zasjedava dnevno u Otomanskoj Banci. Svaki, ko namjerava da kupi mjenice iz neutralnih država, ima to da prijavi toj komisiji. Druge banke, naročito one u provinciji, imaju pravo da primaju od svojih mušterija naloge za devize, ali moraju to da prijave ili neposredno ili posredno preko jedne od spomenutih velikih banaka rečenoj komisiji. Prijava mora biti dovoljno obrazložena, inače se neće uzeti u obzir. Te se prijave ispituju u dnevnim sjednicama, u kojima se i cijena deviza određuje. Mušterija dobija potvrdu i dozvolu za kupovinu deviza, na kojoj mora biti pribilježeno izvršenje operacije.

Znatno primanje u zlatu kod austro-ugarske banke.

Iz Beča javljaju, da austro-ugarskoj banci u posljednje vrijeme stižu znatne svote u zlatu, koje nekih mjeseci iznose 600.000 do 800.000 kruna. Ovo je zlato najvećim dijelom iz Albanije i Crne Gore, gdje je vrlo omiljen srebrni novac, to se zlato mijenja pod srednjerno vrlo povoljnim kursom. Između ovim zlatom nalazi se osim Napoleond'ora i turskih lira, još i najraznovrsnijeg venecijanskog i drugog starog zlatnog novca.

Zvanične objave.

Objava.

Pogledom na sada postojeću oskudicu u mlijeku, kao i na postojeće sadašnje izvanredne teškoće za uvoz mlijeka u Beograd, te uslijed jako smanjene svakašnje količine mlijeka, mora da se pristupi novom uređenju mliječnih obroka. S toga se ovim određuje sljedeće: Na matere, koje doje djecu do jedne godine starosti, a koje o tome moraju da se iskažu liječničkim uvjerenjem, pada prema količini nahodjećeg se mlijeka dnevno 1/2 litra mlijeka od osobe. Dnevna količina mlijeka za sve ostale osobe, koja moraju liječničkim uvjerenjem da se iskažu, da su jako bolesne i da im je mlijeko neophodno potrebno iznosi na glavu i dan 1/4 litra. Karte za primanje mlijeka izdaju se isključivo samo na osnovu liječničkog uvjerenja u gradskoj upravi, Jugovića ul. broj 1. Opštinske prodavnice mlijeka izdavače ovo samo uz prikaz rečene karte. Ma kakve vrste primanje odnosno davanje mlijeka kaznimo je i kazniće se kako davalac tako i primalac sa 200 do 1000 kruna globe, a ako ova ne bi mogla utjerati, zatvorom od 20 dana do tri mjeseca. Liječnička uvjerenja za dobijanje karata za mlijeko izdavače se od 20. do 27. februara 1917. u gradskoj upravi. Svi u Beogradu nalazeći se i za vršenje prakse ovlašteni liječnici imaju pravo, da izdaju rečena uvjerenja.

C. i k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda kao okružno zapovjedništvo.

Pažnja! Najbolje presovrativno sredstvo protiv epidemičkih bolesti (Cholera, tiphus i t. d.) jeste prirodno čisti **KRONDFER SAUERBRUNN**. 450
Djeluje ljekovito, osvježavajući i okrepljujući. Izvratne dočakati vruć i šampanjcu. Adresa: Krondferr, Budapest, Zoltán-gasse 16.
Glavno stovarište za Srbiju i Beograd:
Apoteka Prolić, - Beograd,
Kralja Milana ulica 82.

Razne vijesti.

Osiguranje brodova prije 350 godina.

Uzima se kao pouzdano, da su prva osiguranja brodova sklopljena oko polovine 18. vijeka ili tačno u godinama 1771. do 1772. sa sada čuvenom svjetskom kućom Lloyd. No sada evo profesor A. Marx iznosi u „American Economic Review“ jedno mjesto iz rukopisa Rabi Jehiel Nissima iz Pize od godine 1559., u kom je učeni teolog raspravljao o sistemu osiguranja brodova njegovog vremena. Po njegovim zapisima postojale su skoro kod svih naroda, koji su vodili prekomorsku trgovinu, udruženja za osiguranje brodova i njihovih tovara. Naročito su osiguravani brodovi i njihovi tovari protiv tada cvetajućeg morskog razbojništva, a tek u drugoj liniji dolazio je osiguranje protiv požara, kome su tadašnji drveni brodovi bili mnogo više nego sadašnji moderni brodovi izloženi. Za osiguranje se plaćalo prema daljini plovidbe, tako na primjer za plovidbu od Livorna do Napulja 7 postotaka od osigurane vrijednosti, od Livorna do Messine 8, a do Aleksandrije 12 postotaka. Ali odgovornost društva nije važila samo za vrijeme plovidbe, već sve dok se roba ne preda pravom primaocu. Pojedina osiguravajuća društva nisu imala svoja tačno određena pravila, već su se upravljala prema običajima dotične zemlje, u kojoj je sklopljen ugovor za osiguranje. Ako su nastale diferencije između vlasnika broda i osiguravajućeg društva, npr. u slučaju, kad je zbog požara morala roba da se baca u more da bi se od njega bar brod spasao, onda se sudilo po opšte priznatom broderskom pravilu „Consuladno de Barcelona“, koje je bilo mjerodavno.

Časopis za mir u četiri jezika.

Kako iz Beča javljaju, počeo je još u toku ovog mjeseca da izlazi časopis, koji će zastupati ideju mira. Časopis će positi „neutralno“ — latinsko ime „Post bellum“ (Poslije rata) i izlaziće jednovremeno na četiri jezika, i to na francuskom, engleskom, njemačkom i švedskom. Izdavač je poznati „pobornik mira“ Ford. Stavili smo „pobornik mira“ u znak navoda jer je on, pored svih svojih osjećaja, tu skoro u Americi osnovao — fabriku municije. Dakle u Evropi fabrikuje miroljubive propovjedilje, a u Americi — granate i šrapnele.

Popisivanje ratne štete.

Za potpomaganje je onih lica, koja su uslijed rata pretrpjela štete na željeznicama, carinskim uredima i pošti, odredio je — kako javlja „Przeglad Poranny“ — glavni odbor za pomaganje siromašnog stanovništva u Poljskoj u svim većim gradovima zemlje popis ratne štete. U tu su svrhu otvoreni popisni uredi u Lodzu, Czenstochawi, Sosnowicima, Dombrawi, Kutni, Lowiczu i Wloclaweku.

Krave — pod policijskim nadzorom.

Pošto se pokazalo, da ekonomski u jednom srezu u Pomeraniji (pruskom Pomorju) ni jedan nisu prijavili oblastima tačnu količinu mlijeka, koliko dnevno mogu dati njihove krave, to su im jednom po jednom sabajle kad se muzu krave, banuli žandarmi, da prisustvuju tome radu. Razumije se, pokazalo se gotovo u svima slučajevima, da dotični ekonomski dobijaju od svojih krava duplo više mlijeka, koliko su prijavili. S toga su vlasti u tome srezu naredile, da od sada ekonomski ne smiju musti krave bez policijskog nadzora, kao i da dalje naredbe ne smiju praviti puter (maslac), već svo mlijeko moraju isporučiti u grad.

Grad (tuča) na Cetinju.

Javlja sa Cetinja 8. februara: Iza lijepog zimskog vremena, koje je na Cetinju nazad nekoliko dana zavladao, osvanulo je jučerašnji dan tmuran i kišovito. Kiša je kroz cijelu noć u mlazovima padala, a nije prestala ni kroz cijelo prije podne, ljuči čas jače, čas slabije. Oko podne nađvukli se nad varoš tmasti oblaci, te je doskora stalo bjeskati i grmjeti, a nješto kiše stala padati sitna solika, koja se do malo oko 1 sata poslije podne pretvorila u tuču (grad). Jaka i gusta tuča udarila je nečuvenom snagom. Bilo je zrna velikih kak orah, tako da se na ulici nije moglo izići. Iza nekoliko časaka prestala je tuča, pa stala opet sipiti sitna kiša, a gusta se magla polegla nad varoš. Visoko nad maglom bjeskalo je i dalje, a mukla grmljavina odjekivala s nebotičnih klisura i okolišnih planina.

Velika nesreća na moru pred Zadrom.

10. o. m. j. dogodila se velika nesreća na moru pred Zadrom jedno 400 m. daleko od nove obale. Jedrila je jedna ladja iz Poljane, vlasništvo Ivana Ivanova Mišetića. Bila je puna ljudi. U isto doba izišla su iz zadarske luke dva parna broda „Fiume“ Ungarocroate i „Airone“, vlasništvo društva „Dalmatie“. U zadnji čas, da se ukloni „Fiume“ promijenili pravac, zakrenuvši. Ali u zao čas jer udari u ladju i raskoli je. Odjednom se nadju u moru seljaci i seljakinje i stadoše da vape u pomoć. Brže bolje spuštenu su čamci za spasavanje sa „Fiume“ i „Airona“, te je bilo spašeno 27 osoba. Neki poginuli. Još se ne može ustanoviti točan broj, jer se ne zna, koliko ih je bilo na brodu. Nadjene su odmah tri lišine: Ante Ivanova, 76 god. Josa Ivanova, 54 god. i Ivanice Luštica, 66 god. Jedan je preminuo od studeni na parobrodu. Jednomu nadjoše mrtvo tijelo blizu kraja. Kako je bio jak, pouzdao se je u svoju snagu i htio je da dopliva do kraja, ali je od studeni iznemogao i umro. Spašeni su bili prenešeni u Zadar, te im je odmah bila pružena pomoć. Ranjeni i prozeblili bili su odnešeni u pokrajinsku bolnicu.

Poslijednje brzojavne vijesti.

Oskudica u municiji u Italiji.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Berlin, 17. februara.

Amsterdamski dopisnik berlinskog lista „Vossische Zeitung“ tvrdi, da mu je njegov izvjestilac iz Londona javio, kako u Engleskoj sa velikom zabrinutošću očekuju posljedice poostrenog podmorničkog rata na francuskom i talijanskom bojištu, pošto od njega početak nije otišao nijedan transport municije za Italiju. „Avanti“ tvrdi, da uslijed nestašice uglja fabrike municije u Italiji rade samo još dva dana nedjeljno.

Španska vojna mislija u Njemačkoj.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Berlin, 17. februara.

Na poziv njemačke vrhovne komande stigla je u Njemačku španska oficirska mislija. Na njenom se čelu nalazi general Ruig de Santlago koji važi za najboljeg španskog artijerijskog stručnjaka. Španci će prvo otići u Belgiju, pa onda na zapadno bojište.

Stevi Aćimoviću, za Iliju Petrovića. Mili moj lko! Svi smo zdravi, bogu hvala. Tvoje karte dobivam, one me jako vesele. Dragi lko, devet pošiljaka dobih, a za januar ništa. Pošlji, novac mi je potreban. Deda je dobio samo od g. Lale tri pošiljke, svega oko 820 kruna, od kum Ljube ni pare. Mili pošlji od njene pomoći. Zanka ti ljubi ruke i moli, da joj šalješ platu svakog mjeseca. Ona je još uvijek šašava, — jadnica! Sinovi su ti zdravi i dobro. Budi nam zdrav. Ljubi te uvijek tvoja Pavlica sa sinovima i ostalima. Ovo našem Miloradu: Čedo moje! Da li pojmiš majkinu radost povodom tvoga uspjeha. Srećo moja, mama se tome nadala. Samo uči i dalje. Acu čuvaj. Andri piši kao i tati. Braća te ljube, svi te pozdravljaju, a hiljadu poljubaca šalje ti, uvijek na tebe misleći tvoja mama Pavlica Petrović, Etappenstrasse Nr. 3, Kruševac. 28705-8

Dragomir Konjević, Užice.

ZÜRCHER BUREAU für Aufsuchung Vermisster, za Bogoljuba Vrića, nadzornika željezničke pruge iz Užice. Dragi moj Bogoljube! Danas dobih tvoju kartu, u kojoj me izvještavaš, da si mi do sada poslao u tri maha novca, ja sam dobio svega jedan put, a više nisam dobio. Poradi gđe treba da vidiš, šta je sa istim novcem. Ja sam zdravo, za mene ne brini, čuvaj sebe, i gledaj, te mi se češće javljaj! Ako ikako možeš, pošalji mi tvoju fotografiju. Mnogo te pozdravljaju i ljubi tvoja Nala. 28712

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Molim vas izvjestite mog brata Avrama Berahu, potpukovnika, da sam dobio njegovu kartu od 21. januara i da me je mnogo obradovala. Njegova žena Berta sa Elicom zdrave su u Nišu. Izvjestio sam je odmah o prijemu njegove karte i poslao joj 1500 kruna u ime Sarine Jaka, a po njegovom nalogu. — David i Isak su u Leskovcu. Molim ga za češći izvještaj. Blagodari i pozdravlja Moša Beraha, Šabac. 28726-8

Davidu Berahu, trgovcu, Leskovac. Od Avrama sam dobio kartu od 21. prošlog mjeseca, gdje javlja, da su on i Nikola zdravi i pita, gdje se vi nalazite. Dobio sam tvoje pismo preko pašenoga. Pisao sam ti više puta, ali od tebe nisam ništa dobio. Mi smo svi zdravi. Javi se češće pismom, a i preko novina. Gdje je Isak? Kad se Avram bude opet javio, izvjesti tu te. Sve naše pozdravlja vaš Moša Beraha, Šabac. 28727-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, za Svetislava P. Katića. Molim lijepo, izvjestite Stanimira Spasića, učitelja iz M. Drenove, sljedeće: Molim vas Stanimire, izvjestite Bogoljuba Tavrića, Andru Erca, iz M. Drenove, da su im porodice zdrave. I neka se javljaju češće i Milen V. Erac, nek javi za Milačina Gajića, iz Lepovića, pozdravljaju ih njihovi, Jelica, Danica, Branislava i Dušana Tavrić; Angelina, Stojan, Rada i Zlata, Anđelija i Milica Erac, Andra neka izvesti za Blagoja Binića, iz Ođzaka. S pozdravom, Bratovoje Antić, — Stojadinovića 5, Trstenik. 28740-8

Mihajlu Škoriću, Ženeva — Tvoje do danas poslate karte primio sam. Novac koji si do danas poslao tvojima, primili su. Tvoji su svi živi i zdravi. Braća Vera i Nada idu u osnovnu školu još od avgusta mjeseca. Baba Jelka je na stanovanju kod Steve u Beogradu. Veći dio imanja u Mijokusu izdat je na treći dio. Izvjesti me, da li je živ i zdrav Gavra Stojadinović, VI. puk, II. poziv drinske divizije. Pozdrav Danilo Djurdjević, Šabac. 28725-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, za gospodina Svetislava P. Katića. — Molim lijepo, izvjestite gospodina Nikolu Petrovića, poručnika 3. čete, 4. bataljuna, V. pješadijskog puka, I. poziva, drinske divizije da mu je otac mnogo bolestan, novca još nismo primili, u oskudici smo, neka se javi i novac što prije pošalje. Pozdravljaju ga mnogo majka i sestra Marića. S poštovanjem, Bratovoje Antić, Stojadinovića 5, Trstenik. 28743-8

Gospodinu Stevi Aćimoviću, Hotel Terninus, Ženeva. Dvadeset dva mjeseca ni pare nisam primila, ni penziju mog muža Slavice Pavlovića, kapetana, I. klase, od 1. juna 1915. do 13. marta 1916. kada je umro, ni moju od tada do sada. U oskudici sam vanzadnoj. Molim sporazumno sa bratom mojim Veljom Vučkovićem, sudijom, nastaniti, da mi se što prije na račun mog primanja pošlje novca. U naprijed zahvalna Milica Pavlovića, Natalijina ulica 92., Beograd. 28710-8

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje
Nafta motor
5 konjskih snaga, prodaje se.
Topčiderska br. 6. 28656-2

Traži se jedna unotrebljena kada za kupanje male dece. Ponude prima Hubert Franzen, Pop Lučina 4, prizemlje, levo. 28835-2

Kamještenja.

Traži se lončarski pomoćnik i jedan čeramik za istu radnju. Upišite Terazija broj 15. 28650-3

Prodavačicu, koja dovoljno zna nemački jezikom, po-rebuje „Kaffe Moderne“ Terazi e. 28852-3

Stanovi.

Traži se stan od dve sobe sa nameštajem, u blizini Kneza Mihajlova ulice ili Terazije. Ponude očekuje V. Kostović, Knez Mihajlova ulica broj 49, i sprat. 28745-4

Pređavanje.

Po odobrenju c. i k. Guvernermana dajem privatne časove iz nemačkog i srpskog jezika. Praktičan metod da se brzo nauči govoriti, Nagrada skromna.
Jovan Marjanski, profesor nemačkog jezika. Bitolska ul. 83. 28754-7

Razno.

Jedna starija gospođa traži jednog starijeg gospodina, koji bi se o njoj imao zadržati. U naknadu za to daje a oje neprektno imanje. Za bliži obavještenja obratiti se: Branku Marinkoviću, Mišarska ulica 5. prva vrata desno. 28728-5

KORESPONDENCIJA.

Jelko Ilić, Lazarevac, javio se vašem mužu Petar, on je zdrav sa Nikolom, Rajko te zdrav, Velimir i Radovan su sa Arsenijem zajedno zdravi. Pišite preko mene na ovu adresu: Aca B. Dinić Zeneva — Genf Schweiz Case M. B. 3064. 693-8

Gospodinu Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. I ako ne poznate najuži put vas molim da ako je moguće raspitate o mome sinu Miloradu Gligorijeviću, vojniku telegrafskog odeljenja 4 čete i bataljona 14 kadrovačkog puka, koji se još nikada od sada nije javio, i mene odmah izvestite, na čemu ću vam biti veštio blagodar. Petar Gligorijević trgovac, Obrenovac, Škelsjanska ul. N. 23. 28724-8

Gospodinu Djordju Radoloviću, Genf. — Molim Vas da ljubaznije za što brži izvestite o mome kolegi Borisavu Ristiću narednika željezničke čete Stanica Topčider. Poštujte Vas Milan Ignjatijević, Miloša Velkog ulica 68. Beograd. 28733-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Zeneva. — Molim Vas da me izvestite za moga brata Vidvoja Kapanića, II bataljon 11 puk, II poziva šumadjska divizija. Zahvaljujem Vam u napred mnogo i molim da odgovor Leosava Golubović, selo Novi Adžibegovac, kod Markovca, Kreis Palanka. 28704-8

Velji Ž. Aćimoviću, Zeneva — Molim te javi mi da li si u životu i zdravi: Sreten K. Popović, bolničar dunav, divizije I poziva; Kosta M. Popović, komandir 7. puka, III poziva i Nikola M. Popović konjanik 4 eskadrona, IV. konjičkog puka svi iz Vranjca, a tako i za Blagoja K. Popovića regruta poslednje obrane
Pored toga izvesti ih da su njihovi živi i zdravi i da za kuću ne brinu i da je Miloš kod kuće. Pozdravljaju ih Milan i Miloš Popović i Petar Djordjević a tebe ja. Vidim te i molim da dobiš što para. Odgovori na mene, tvoj Sreten Trifković, Umka. 28708.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas da me izvestite za moga sina Djuru Zujčicu vojnika 2 čete 2 bataljona 5 puka i poziv drinska divizija. Traži ga otac Mile Zujčić. Unapred blagodarim. Veliko Polje. 28723-8

Naš mili i neprežaljeni suprug, otac, deda i zet

Dioka Milijević stolar i preduzimač

ispusti svoju dobru i plemenitu dušu na dan Sretnja. Njegovo roditeljsko plemenito srce ostaće blagodarom deci u večitoj uspomeni. Smederevo, 2-15. februara 1917.

Tužni i ožalošćeni: supruga: Nasta; sinovi: Mihailo i Dušan; snajge: Zorka i Mica; unučad: Miodrag, Jovan i Naca i svastika: Anka Petrovićka.

28833

Mijodragu T. Markoviću, studentu, Zürich, Schweiz, Clausinstr. 50. Molim, ako se dopisuje sa Stojanom Petkovićem javi mu, da sam zdrav i dobro i da sam kod kuće. Kod nas je Radović sa Dragom i decom. Tasa Marković sa familijom svi kod kuće i svi zdravi. Srdačno pozdravljamo svi Danica Petković, Svilajnac. 28688-8

Danica Katanika iz Svilajнца izvještava: Milorada Katanica, Miloja Petrovića, Lazara Vučkovića, Milorada Vučkovića i Miku Timića, da su Milutin, Ruža, baba, majke, teške i ostali zdravi. Poslati smo novac primili. Javite se preko adrese Sofije Firt, modiskinje, Beograd. 28695-8

Zürcher Bureau, Zürich. Molim za izveštaj o mome mome mužu Milovanu Lančeviću, učitelju i poručniku XII puka. — Slavka M. Lančević Velika Vrbnica, Kruševac. 28702-8

Gospodinu Milanu Miljkoviću, Rue des Alpes 4, Geneve. Ovom prilikom te molim, da me izvestiš, da li te moj muž Vojislav Živ i zdrav? Živka Milošević, Beograd Šaborna 76. 28709-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim dostavite Dračič Vuliću, pisaru u superrevizionnoj komisiji Vrhovne Komande, da su mu majka, sestra i brat Bora zdravi u Gradistu. Otac je u Ugarskoj. Žena s čerkom, majkom i ocem takodje su zdravi. Za njih neka ne brine. Radomir Vujić, Smederevo. 28712-8

Stevi Aćimoviću, Zeneva. Molim te izvesti Stevu Gubereva, okružnog inženjera iz Niša, da su njegov i Nišu u velikoj brzini, jer ništa o njemu ne čuju. Neka se odmah ovim putem i njima i meni javlja i neka nas izvesti, kako je Milan. Teko isto neka se javi njegov pašeniog i neka Darinko pošalje novac preko bugarske banke. Srdačno te pozdravlja Adolf. 28715-8

Jovanu Premoviću, Geneve. Molim, da me izvestite za moga sina Dragivoja Zivanovića IV puk stalni kadar aktivna vojska, i poziv, II bataljona drinska divizija. Traži ga majka Draga Zivanović iz Zvečke 216. 28721-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da me izvestite za moga sina Jovana Nastasića, vojnika topovske zapreke, 3. merzerska baterija, gradskog artiljerijskog puka, I. poziva. Kod kuće smo svi zdravo. Blagodarim vam unaprijed Cvetko Nastasić, Grocka. 28646-8

Jovanu Premoviću, 3545. M. B. Zeneva. Molim vas dostavite Bogomiru Doniću Svilajčaninu Br. 2765, da smo svi zdravi, da ne brine. Otac radi, pozdravljaju ga svi, neka se javi uvijek preko A. Petrovića, Plana. Pozdravlja mnogo stric Blaža Donić, Svilajnac. 28687-8

Gospodinu Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Zeneva. Molim vas izvestite moga muža Živka Perišića, kapetana I. klase, 7. puka, 2. poziva, 4. četa, 4. bataljona. Novac, koji si dao Bugariću, nisam dobila. Molim te pošalji mi drugi, jer se nalazim u oskudici i javi mi, šta je sa Živojinom Bugarićem iz Slanaca. Kod kuće su ti svi zdravi i mnogo te svi pozdravljamo. Živka Perišić iz Slanaca. 28675-8

Gospodinu Kostu Aleksiću, trgovcu, Hotel Terminus, Genf. Molim vas budite dobri, dostavite Djordju Petroviću, vojniku I. čete, 2. bataljona, 5. puka, I. poziva drinske divizije sljedeće: Dragi Djokol! Sa decom sam zdrava u Obrenovcu, i nalazim se u velikoj brizi za tobom. Svega jedan izvještaj o tebi dobila sam. Javljam se što češće. Mnogo pozdrava od mene i djece, tvoja Paulina Petrović, Obrenovac. 28648-8

Molim sve plemenite duše, kao i prijatelje, poznanike i drugove moga jednog sina, moje jedine nade Dragoljuba Ignjatovića, aktiv. piš. p. poručnika 10. puka šumadjske divizije, I. poziva, da me izvestite ma šta znali o njemu, pošto nikakvog glasa do danas o njemu nisam dobila, pa sam u velikom očaju za njim. Ostajem blagodarna svakom plemenitom izvještatelju brižna mati, Stana Ignjatović, Prištinska Nr. 59. 28663-8

Janačku T. Mučopolosu, Salonique, Rue Ste Nicolas Nr. 31. Svi smo zdravi takodjer i u Kragujevcu. Posljednju tvoju kartu dobio sam drugog dana Uskrsa i više ništa, ja sam ti pisao nekoliko pisama preko Svilajcarske. Piši kako ste, majka, snajka i svi ostali naši, da li što tamo radite. Mi ovdje hvala Bogu sada dobro, sa radnjom radim samo što nema robe. Pozdrav svima šaljite brat Nikola Mučopolos, Svilajnac. 28685-8

Gospodinu Ziki Kostiću, Zeneva, Hotel Terminus. Molim vas izvestite nas za Volju Milovanovića, kapetana II. klase, Božu Milovanovića, bolničara i Nikolu Kostića, vojnika telesne garde. Mi smo svi zdravi. Blagodarimo vam unaprijed, Despot Milovanović, Svilajnac. 28689-8

Jovi Premoviću, 3545. M. B. Zeneva. Molim vas bljepo izvolite dostaviti sljedeće mome mužu Jovanu Djordjeviću, željezničaru, Solun. Dragi Jovo! Evo javljam ti se ponova i molim te o sebi vodi računa, čuvaj zdravlje, za mene ne brini. Teško mi je da ti javim, da smo Djokicu izgubili novembra 1915. Tješ se i molj se Bogu za svoje zdravlje. Javljam se često preko Čajine majke, a preko novina na gospodju Katu Pavlović, Markovac. Molim te raspitati i javi mi odmah za čika Milana, Dragog ukinog i Branu Vidnog brata. Pozdravlja vas mnogo tebe i Djoku tvoja Živka Djordjević, Svilajnac. 28686-8

Gospodinu Akseniju Todoroviću-Maričiću, trgovcu, Zeneva. Dragi Aksen! Molim te, da me odmah izvestiš kako znaš za moga sina Milorada Pavlovića, jer sam u velikoj brizi za njime. Šta je sa njime i gdje je? Daj mi novaca ako mu treba, molim te. Svi smo zdravi kod kuće. Tvoja sestra Lena D. Pavlović, Svilajnac. 28693-8

Gospodinu Djordju Radoloviću, Zeneva. Molim izvestite moga sina Kostu Stankovića, vojnika artiljerca, da su svi njegovi živi i zdravi, osim brata Djurdja, koji je umro 6. III. 1916. Tvoja je kći Dana živa i zdrava. Molim te izvesti me za Blagoja Pavlovića, Iliju Bogosavljevića i Vladimira Jovanovića. Porodica Mihaila Stojanovića i Milete Maksimovića, zdravi su. Tebe i sve tvoje drugove pozdravlja tvoj otac Vladislav Stanković, selo Zuce, kotar Beograd. 28671-8

Oglas

za poziv nepoznatih naslednika.

Ovim se obznajuje od strane staralačkog sudje suda c. i k. okružnoga zapovjedništva odeljenje za gradjanske stvari u Valjevo, da je Tanasije Ješić iz Brezovica, Srbija, okrug valjevski umro 22. aprila 1907. god. bez zaveštavanja. Pa kako se ne zna da li umrl Tanasije Ješić ima kuga, koji bi zaostavše imanje njegovo mogao po zakonu da nasledi, to isti sudija poziva ovim svakoga, koji bi po kakvom god osnovu polagao pravo nasledstva na imanja umrloga, da se za godinu dana, od dana ovog oglasa, javi staralačkom sudiji suda c. i k. okružnoga zapovjedništva odeljenje za gradjanske stvari u Valjevo, i dokaze o svome pravu podnese; jer ako se do toga vremena ne javi, masa će se umrloga, kojoj je sada određen za branioca Nenad Perić iz Valjeva rasporediti prema ovima, koji se za naslednike javi, i pravo svoje na nasledstvo dokažu; pa će im se po tom i izdati sve što bi im od imanja masenog kao naslednicima pripadalo. Valjevo, dne 7. februara 1917. 710

Živnostenská Banka u Pragu

Središnica u Pragu. Dionička glavica K. 80,000.000.— Telefon br. 225, 3837 i dr. Pričuve preko K. 25,000.000.—

Podružnice: Abbazia (ispostava), Brno, Budjeovice, Frick-Mistek, Grado (ispostava za vreme sezone kupatila), Iglava, Karlsbad, Klattau, Köln, Königgrätz, Krakov, Lemberg, Mor.-Ostrava, Melnik, Olomuc, Pardubice, Pisek, Pilsen, Prosnice, Reichenberg, Tábor, Trst i Wien (Beč) i Herrengasse 12.

Bavi se: svim bankarskim poslovima, burzovnim naložima i industrijalnim transakcijama, na pr. kreditivni, Safes-polozi, osiguranje srećaka (lozova) i dr.

Daje carinske i transport-teresije, remburse.

Odeljenje za robu: Komisijona prodaja i kupnja sirovog šećera, rafinada, melase i škroba.

Industrijalno i hipotekarno odeljenje, odeljenje za spirit, za željezo, odeljenje amerikanskih posala, odeljenje za keramit, odeljenje za lombart i t. d.

697

„Mode Salon“ Milorada A. Milojevića Diplomiranoj profesoru krojenja Obiljež venac No 42 u avliji. Dobio sam proletne žurnale. Izradjujem po umerenoj ceni sve potrebe odela za dame i gospodu u civilu i uniformu.

BEČ, VII, Neubaugürtel 34-36. HOTEL WIMBERGER u neposrednoj blizini Westbahnhofs, zgodna veza svima želje: k'im stanicama u Beču. Odlična restauracija, umerjene cijene, lijepa bašta. Kupatilo u kući. Električno osvijetljenje. Telefon No. 37447. Lift.

Ekspozitura Englesko - Austrijske Banke u Beogradu Saborna ulica broj 23. bavi se svima bankar. poslovima i trgovinom svakovrsne robe. Vrši isplate iz Austro-Ugarske, savezničkih i neutralnih zemalja a tako isto i odande. Salje novac ratnim zarobljenicima i interniranima po umerenim uslovima. — Prima uloge na štednju i menja novac kulantno. — Kapital sa rezervama: 190,000.000 Kruna.

Tražim podprodavce srećaka Kralj. Ug. Klase Lutrije pod dobrim uslovima. JOSIF A. LEVY Glavna Kolektura Kralj. Ug. Klase Lutrije BEOGRAD, Knez Mihajlova 37.

Civilni sud c. i k. Okružne Komande u Gor. Milanovcu E. No 115/1917. Rešenje: Sudija nespornih dela u Gor. Milanovcu a u smislu § § 94. i 95. zak. srp. gradj. postupka prima k znanju, da je Luka Jovanović, baštovan iz Gor. Milanovca 27. januara 1917. god. bez testamenta u Gor. Milanovcu umro. S obzirom na to da su pokojnikovi naslednici nepoznati pozivaju se svi oni, koji imaju neka potraživanja od pokojnika odnosno njegove zaostavštine, da se u roku od danas za godinu dana obrati podpisatom sa dokazima. U protivnom slučaju, u preneće se nasledje na ona lica, koja zakona potraživanja podnesu. Kurator mase je Todor Pantović iz Gor. Milanovca (ulica XIII broj 5). Ovu će naredbu opština Gor. Milanovačka na vidno mesto istaviti za godinu dana. U isto vreme ova će se naredba u službenom delu „Beogradskih Novina“ štampati 3 dana uzastopce. Gor. Milanovac, 3. februara 1917. god. Sud c. i k. Okružne Komande u Gor. Milanovcu.

ODOBRILA C. I K. GEN. GUBERNIJA U BEOGRADU. 1917 KALENDAR MALI-KALENDAR 1917 BEOGRAD. IZDANJE: UMET. ZAVODA KLIŠEA VILJEMA KUNA BEOGRAD. KALENDAR JE RIM. KAT. I PRAVOSLAVNI, U DVA BOJE STAMPAN, KORICE SU NA FROJ HARTLJU U BIRJAMA IZRAĐENE. FORMAT JE 13 x 10 cm. TEKST JE INTERESANTAN I SA SLIKAMA. KNJIZARIMA I PREPRODAVCIMA RABAT. PORUČBINE MOLIM OBRATITI SE TRGOVINI VASIĆ I JOČIĆ, BEOGRAD KNEZ MIHAJLOVA UL. 18.

Odobreno C. i K. Glavne Gubernije u Srbiji zbirka pripovedaka: „Božji ljudi“ (čirilicom) od Borisava Stankovića Cena: 1 kruna. Može se dobiti kod pisca Vršačka ul. br. 14, Beograd. 28778

Gospodjica Mica Slaferova kći g-dje Mileve i g. Ludviga Šlafera, magacionara Bagdadske željezničke linije, venčaće se 18. ov. meseca u ovdašnjoj Sabornoj crkvi u 10 časa pre podne sa g. Dragomir Stankovićem, činovnikom srpskog broderskog društva, sinom g-dje Cajje i Stojana Stankovića, ekonomista iz Palanke. Prijatelji i poznanici neka smatraju ovo kao poziv, pošto naročitih pozivnica neće biti. 28791

Ekspozitura peštan.-ugar. Komercijal-Banke u Beogradu — Knez Mihajlova ulica 50. GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I SPIRITUSA. bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Ugarsku, savezničke i neutralne države. Specijalno odeljenje za pošiljke novaca ratnim zarobljenicima i interniranima. Prima uloge i obavlja menjanje novca po nekulantnijim dnevnim kursovima. Zasebno odeljenje za robu za sve branše trgov. poslova. Osnovni kapital i rezerve 168,500.000 Kruna.

Izveštavam, da je naš dobar suprug, odnosno brat Mihailo M. Milovanović blagajnik beogradske pošte umro 13. januara (po novom) u Solunu. Istovremeno javljam, da ćemo mu četrdesetodnevni parastos davati u četvrtak 22. ov. m-ca u 10 1/2 sati pre podne u ovdašnjoj Sabornoj crkvi. Februara 1917. Beograd.

Našem nigda neprežaljenom Ljubiši-Ljubomiru M. Stanojeviću svršenom studentu kamerainih nauka davaćemo šesto-mesečni parastos u crkvi na novom groblju u ponedeljak 19-og o. m. p. n. u 10 časova pre podne. Molimo srodnike i prijatelje da prisustvuju ovom tužnom pomenu. 14. februara 1917. god. Beograd. Za navek ožalošćeni: otac: Milutin Stanojević, trgovac iz Zaječara; mama: (teka) Danica; teča: Sava; dada: Tana; brat: Stano; sestre: Milica, Jelica, Draga, Ljubica, Zorka i Stanislava; nane: Draginja, Šiško i Draga; deda: Ljuba; tetke: Milka i Savka; teče: Kosta i Aleksa; ujaci: Ilija, Djoka, Blagoje i Lazar; unje: Toda Rosa i Cana; sestre od tetaka: Dora, Bossa, Velika i Draga; braća od ujaka: Stojan, Dušan, Vojta i Milorad; sestre od ujaka: Danica, Andjelija, Dušica, Radmila, Milica i Ružica. 28748